

LUIGI PIRANDELLO

Sei personaggi in cerca d'autore

ตัวละครทั้งหกตามหานักประพันธ์

ลุยจี ปีรันเดลโล เขียน
นันทวรรณ ชาญประเสริฐ แปล

อ่านอิเล็กทรอนิกส์

Luigi Pirandello
Sei personaggi in cerca d'autore
Thai translation copyright © 2015 by Nuntawan Chanprasert
All rights reserved

ตัวละครทั้งหกตามหานักประพันธ์

ลุยจิ ปีรันเดลโล เขียน
นันทวรรณ ชาญประเสริฐ แปล
แปลจากฉบับแก้ไขโดยผู้ประพันธ์ ปี 1925

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์อ่านอิตาลี, กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ครั้งแรก พฤศจิกายน 2558
พิมพ์ครั้งที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565

บรรณาธิการบริหาร นันทวรรณ ชาญประเสริฐ
บรรณาธิการจัดการ ชฎารัตน์ วิลัยพล
ผู้ช่วยบรรณาธิการจัดการ มินาภา ไม่นอยพงค์
พิสูจน์อักษร มธุรส เพ็ญศรี
ระพีพรรณ พันธุ์รัตน์
ศรีบุญ วงษ์ชื่น
รูปเล่ม วิลาวัณย์ โพธิ์ปี
ออกแบบปก เฉลิมพันธุ์ ปัญญาพิรมย์

www.readingitaly.it
E-mail: info@readingitaly.it
Facebook/Twitter/Instagram: ReadingItaly

พิมพ์ที่ บริษัทภาพพิมพ์ จำกัด
จัดจำหน่ายโดย บริษัทเคล็ดไทย จำกัด

ISBN 978-616-93896-3-7

ราคา 150 บาท

ตัวละคร

พ่อ

แม่

ลูกเลี้ยง (ผู้หญิง)

ลูกชาย

เด็กหนุ่ม

เด็กหญิง

(สองคนหลังไม่ได้พูด)

มาดามปาเซ (เรียกมาทีหลัง)

นักแสดงในคณะละคร

ผู้กำกับการแสดง – หัวหน้าคณะละคร

นักแสดงนำหญิง

นักแสดงนำชาย

นักแสดงประกอบหญิง

นักแสดงสาว

นักแสดงหนุ่ม

นักแสดงชายหญิงคนอื่นๆ

ผู้กำกับเวที

ผู้บอกบท

ผู้ดูแลอุปกรณ์ประกอบฉาก

ช่างทำฉาก

เลขาผู้กำกับการแสดง-หัวหน้าคณะละคร

ยามเฝ้าประตูโรงละคร

คนจัดฉากและคนยกฉาก

ตอนกลางวัน บนเวทีละคร

หมายเหตุ ละครเรื่องนี้ไม่มีฉาก และไม่แบ่งเป็นองก์ การแสดงจะหยุดพักครั้งแรกตอนที่ผู้กำกับการแสดงกลับเข้าไปร่างบท และนักแสดงลงจากเวที โดยเปิดม่านทิ้งไว้ ครั้งที่สองตอนที่ช่างทำฉากเข้าใจผิดปิดม่าน

เมื่อผู้ชมเข้าไปในโรงละครจะเห็นม่านเปิดอยู่ บนเวทีมีลักษณะเหมือนเป็นตอนกลางวัน โลงและคูมิดๆ ไม่มีฉากเพื่อให้ผู้ชมรู้สึกตั้งแต่แรกว่าการแสดงยังไม่พร้อม

บันไดสองข้างเวทีซ้ายขวาจะเป็นทางเชื่อมระหว่างเวทีกับส่วนที่นั่งของผู้ชม

บนเวทีมีฝาครอบช่องผู้บอกรับทวงอยู่ใกล้ๆ กับช่องดังกล่าว

ด้านหน้าเวทีอีกฟากหนึ่งมีโต๊ะและเก้าอี้สำหรับผู้กำกับตั้งหันหลังให้ผู้ชม

โต๊ะอีกสองตัว ตัวหนึ่งใหญ่ ตัวหนึ่งเล็ก ตั้งไว้ด้านหน้าเวที และมีเก้าอี้หลายตัวตั้งรอบๆ เพื่อต้องใช้ระหว่างซ้อมเก้าอี้ตั้งกระจายกันอยู่ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาสำหรับให้นักแสดงนั่ง เบย์โนหลังหนึ่งตั้งหลบมุมอยู่ท้ายเวที แทบจะมองไม่เห็น

เมื่อปิดไฟบริเวณส่วนที่นั่งของผู้ชม จะเห็นช่างทำฉากเดินออกมาจากประตูข้างเวที เขาสวมเสื้อคนงานสีน้ำเงินตุ่น มีถุงเครื่องมือห้อยติดเข็มขัด เขาหยิบไม้กระดานที่ใช้ประกอบฉากสองสามแผ่นจากมุมหนึ่งของท้ายเวที แล้วนำไปวางด้านหน้าเวที จากนั้นคุกเข่าลงตอกตะปู ครั้นผู้กำกับเวทีได้ยินเสียงค้อนก็วิ่งออกมาจากประตูห้องแต่งตัว

ผู้กำกับเวที

เฮ้ย! ทำอะไรนั่นนะ

ช่างทำฉาก

จะทำอะไรเสียอีกละครับ ก็ตอกตะปูนะสิ

ผู้กำกับเวที

ตอนนี้เนี่ยะ (ดูเวลา) สิบโมงครึ่งแล้ว เดี่ยวผู้กำกับก็จะ
มากุมซ้อมละคร

ช่างทำฉาก

อู๊ยะ! ต้องให้เวลาผมทำงานบ้างสิ

ผู้กำกับเวที

ก็ให้อยู่ แต่ไม่ใช่ตอนนี้

ช่างทำฉาก

แล้วตอนไหนล่ะ

ผู้กำกับเวที

ตอนที่ไม่ใช่เวลาซ้อม เข้าเร็ว ขนของออกไปให้หมด
ผมจะได้จัดฉากละครเรื่อง *เล่นตามบท* องก์ที่สอง

ช่างทำฉากบ่นฮึดฮัดพลางเก็บไม้กระดานออกไป ขณะเดียวกันกับที่บรรดานักแสดงชายหญิงทยอยกันออกมาทางประตูข้างเวที ตอนแรกมาทีละคน ต่อมาจับคู่กันมาตามใจชอบ ทั้งหมดมีประมาณเก้าหรือสิบคน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ว่าวันนั้นต้องมาซ้อมละครของปิรันเดลโลเรื่อง *เล่นตามบท* ขณะที่นักแสดงเดินออกมา ก็ทักทายผู้กำกับเวที

และตกทายกันเอง บางคนเดินไปที่ห้องแต่งตัว บางคนหยุด
อยู่บนเวที รอผู้กำกับการแสดงมาซ้อม หนึ่งในบรรดาคนที่
รอคือผู้บอกรับ เขาเอาแขนหนีบม้วนบทละครไว้ ระหว่างที่
ทุกคนรอก็จับกลุ่มคุยกัน นั่งบ้าง ยืนบ้าง บางคนจุดบุหรี่สูบ
บางคนบ่นไม่พอใจบทที่ได้รับ บางคนอ่านข่าวในนิตยสาร-
การละครให้เพื่อนนักแสดงฟัง ควรจะให้นักแสดงทั้งหลาย
และชายแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสันสดใส และให้ฉากแรกนี้มี
ลักษณะสนุกสนานรื่นเริง ครู่ต่อมานักแสดงชายคนหนึ่งเดิน
ไปนั่งที่เปียโน และเล่นเพลงเดินรำ แล้วนักแสดงหนุ่มสาวก็
ลุกขึ้นเต้นรำ

ผู้กำกับเวที

(ตบมือเรียกให้ทุกคนอยู่ในระเบียบ) เลิกเล่นได้แล้ว!

เลิกๆ ผู้กำกับมาแล้ว!

ดนตรีพลันเงียบเสียง ทุกคนหยุดเต้นรำทันที นัก-
แสดงพากันหันไปมองทางบริเวณที่นั่งของผู้ชม เห็นผู้กำกับ
เดินเข้าประตูมา เขาสวมหมวกชาลี แขนข้างหนึ่งหนีบไม้เท้า
ปากคาบซิการ์มวนโต ขณะที่เขาเดินมาตามทางเดินระหว่าง
ที่นั่ง นักแสดงตกทายเขา จากนั้นเขาก็ขึ้นบันไดข้างเวที
เลขนาฬิกาไปรษณีย์เข้าไปให้ ซึ่งประกอบด้วยหนังสือพิมพ์
กับบทละคร

ผู้กำกับการแสดง

แล้วจดหมายล่ะ

เลขา

ไม่มีครับ พัสดูไปรษณีย์มีอยู่แค่นี้

ผู้กำกับการแสดง

(ยื่นบทละครคืนให้) คุณช่วยเอาไปไว้ในห้องแต่งตัว
ของผมที่ (จากนั้นก็มองดูรอบๆ แล้วหันไปพูดกับ
ผู้กำกับเวที) มองไม่เห็นเลยคุณ ให้คนเปิดไฟหน่อยสิ

ผู้กำกับเวที

ได้ครับ

ผู้กำกับเวทีเดินไปสั่งการ หลังจากนั้นครู่หนึ่งบนเวที
ด้านขวามือซึ่งมีบรรดานักแสดงอยู่ก็สว่างจ้าด้วยแสงไฟสีขาว
ผู้บอกรับเข้าประจำที่ในช่องของตน เปิดไฟ และกางบทละคร
ไว้เบื้องหน้า

ผู้กำกับการแสดง

(ตบมือ) เริ่มได้ๆ (พูดกับผู้กำกับเวที) ขาดใครมั๊ย

ผู้กำกับเวที

ขาดนางเอกครับ

ผู้กำกับการแสดง

ตามเคย! (ดูนาฬิกา) ซ้ำไปสิบนาทีแล้ว คุณช่วย
ลงบันทึกไว้ที เธอจะได้หัดมาซ้อมให้ตรงเวลา

เขาพูดยังไม่ทันขาดคำก็ได้ยินเสียงนักแสดงนำหญิง
ดังมาจากประตูทางเข้าโรงละคร

นักแสดงนำหญิง

อย่าลงนะคะ! อย่าลง! ฉันมาแล้วค่ะ! มาแล้ว!

นักแสดงนำหญิงสวมชุดขาวและหมวกใบเบ้อเร่ต่อ
อุ้มสุนัขตัวเล็ก ๆ น่ารัก เธอวิ่งมาตามทางเดินระหว่างที่นั่ง
แล้วรีบขึ้นบันไดไปบนเวที

ผู้กำกับการแสดง

คุณต้องให้คนรอทุกครั้งเลยนะ

นักแสดงนำหญิง

ขอโทษค่ะ ฉันหารถนั่งมาอยู่ตั้งนาน ตั้งใจจะมาให้
ทันเวลา แต่นี่พวกคุณก็ยังไม่ได้เริ่มกันเลยนะคะ และ
ฉันก็ไม่ได้เข้าฉากแรกด้วย (เรียกชื่อของผู้กำกับเวที
พร้อมกับส่งสุนัขให้เขา) คุณช่วยเอาไปทิ้งไว้ในห้อง-
แต่งตัวของฉันที

ผู้กำกับการแสดง

(บ่นจ๋มจ๋ว) หมากี้พามา ยิ่งกับว่าแถวนี้มีน้อยนักยังงั้น
แหละ (ตบมืออีกครั้ง แล้วหันไปพูดกับผู้บอกบท)
พร้อมนะ เล่นตามบท องค์กรที่สอง (นั่งลงบนเก้าอี้)
มีใครเข้าฉากบ้าง

บรรดานักแสดงถอยจากด้านหน้าเวทีออกไปอยู่ข้างๆ
ยกเว้นสามคนที่จะซ้อม นักแสดงนำหญิงไม่สนใจฟังคำถาม
ของผู้กำกับ เดินไปนั่งที่โต๊ะตัวหนึ่งด้านหน้าเวที

ผู้กำกับการแสดง

(พูดกับนักแสดงนำหญิง) คุณเข้าฉากนี้หรือ

นักแสดงนำหญิง

เปล่าค่ะ

ผู้กำกับการแสดง

(หยุดหงิด) อ้าว! ถ้างั้นก็ถอยออกไปสิ แล้วกัน!

นักแสดงนำหญิงลุกขึ้นไปนั่งรวมกับนักแสดงคนอื่นๆ
ซึ่งถอยออกไปก่อนหน้านี้

ผู้กำกับการแสดง

(พูดกับผู้บอกรบท) เริ่มได้ เริ่มได้

ผู้บอกรบท

(อ่านบท) ในบ้านของเลโอเน กาลา ในห้องแปลกๆ
ห้องหนึ่งซึ่งเป็นทั้งห้องรับประทานอาหารและห้อง-
ทำงาน

ผู้กำกับการแสดง

(พูดกับผู้กำกับเวที) ให้เป็นห้องสีแดง

ผู้กำกับเวที

(จดลงกระดาษ) สีแดง ได้รับ

ผู้บอกบท

(อ่านบทต่อ) โต๊ะอาหารจัดไว้เรียบร้อยแล้ว บนโต๊ะทำงาน มีหนังสือกับเอกสารวางอยู่ มีชั้นหนังสือ ตู้กระจกใส่อุปกรณ์สำหรับโต๊ะอาหารครบครัน ประตูท้ายห้องติดกับห้องนอนของเลโอเน ประตูด้านซ้ายติดกับห้องครัว ประตูหลักอยู่ด้านขวา

ผู้กำกับการแสดง

(ลุกขึ้นชี้นิ้ว) ทุกคนฟังให้ดีนะ ทางนั้นคือประตูหลัก ทางนี้คือห้องครัว (หันไปพูดกับนักแสดงคนที่จะเล่นบทโสเครติส) คุณจะเข้าและออกทางนี้ (พูดกับผู้กำกับเวที) คุณทำประตูที่ท้ายห้องด้วยนะ แล้วก็ติดม่าน(กลับลงนั่ง)

ผู้กำกับเวที

(จดลงกระดาษ) ได้รับ

ผู้บอกบท

(อ่านต่อ) ฉากแรก เลโอเน กาลา, กุยโด เวนนซี, ฟิลิปโป ฉายา โสเครติส (ถามผู้กำกับการแสดง) ผมต้องอ่านบทกำกับการแสดงด้วยไหมครับ

ผู้กำกับการแสดง

อ่านสิ! บอกเป็นร้อยหนแล้วนะ!

ผู้บอกบท

(อ่านต่อ) ม่านเปิด เลโอเน กาลา ซึ่งสวมหมวกฟอครว
และผ้ากันเปื้อน กำลังตั้งใจดีไซ่ในชามด้วยทัพพีไม้
ฟิลิปโปก็กำลังดีอีกใบ ร่ายหลังก็แต่งชุดฟอครว
เหมือนกัน ส่วนกุยโด เวนนัซนัฟง

นักแสดงนำชาย

(ถามผู้กำกับ) ขอโทษครับ ผมต้องสวมหมวกฟอครว
จริงๆ เหรอครับ ไม่สวมไม่ได้เหรอ

ผู้กำกับการแสดง

(ได้ยินแล้วฉุน) ก็คงจะยังงั้นสิคุณ! ถ้ามีเขียนไว้ในนั้น!
(ชี้ไปที่บทละคร)

นักแสดงนำชาย

แต่มันดูตลกนะครับ!

ผู้กำกับการแสดง

(ลุกพรุดขึ้นด้วยความโมโห) ตลกกรี! ตลกแล้วจะให้
ผมทำยังไง ก็ในเมื่อไม่มีละครดี ๆ จากฝรั่งเศสมาให้เรา
แล้วนี่ ทำให้ต้องลดตัวลงไปเล่นละครของปิรันเดลโล
ซึ่งใครเข้าใจก็ถือว่าเก่ง ทำมาแบบจะไม่ให้ใครพอใจ
เลยสักคน ทั้งนักแสดง นักวิจารณ์ และคนดู (นักแสดง
พากันหัวเราะ) ผู้กำกับจึงเดินเข้าไปกระแทกเสียงใส่
นักแสดงนำชาย) ใส่ขอบคุณ! ใส่หมวกฟอครว! แล้วก็
ดีไซ่! คุณคิดว่าพอดีไซ่แล้วจะไม่มีอะไรอย่างอื่นให้ทำ
อย่างนั้นรึ คุณเข้าใจผิดถนัด คุณต้องเป็นตัวแทนของ

เปลือกไข่! (บรรดานักแสดงหัวเราะอีก และออกความเห็นกันในเชิงประชดประชัน) เจียบ! แล้วเวลาผมอธิบายอะไร ก็ให้ฟังด้วย! (กลับไปพูดกับนักแสดงนำชาย) ครับคุณ เปลือกไข่ เปลือกไข่ซึ่งหมายถึงรูปทรงอันว่างเปล่าของเหตุผล ไม่มีเนื้ออันเต็มแน่นของสัญญาตญาณ ซึ่งตาบอด! ตามบทคุณคือเหตุผล ส่วนภรรยาของคุณคือสัญญาตญาณ เพราะฉะนั้นในบทบาทที่คุณสวม คุณจึงเจตนาที่จะเป็นหุ่นเชิดของตัวเอง คุณเข้าใจมั๊ย

นักแสดงนำชาย

(อ้าแขน) ไม่เข้าใจครับ

ผู้กำกับการแสดง

(กลับไปนั่งที่) ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน ช้อมต่อๆ แล้วพวกคุณจะมาชมผมในภายหลัง (พูดด้วยน้ำเสียงเป็นกันเอง) คุณอย่าลืมนะ ยืนให้คนดูเห็นหน้าคุณสักสามส่วนสี่ ถ้าไม่อย่างนั้นฟังแน่ เพราะบทสนทนาก็คลุมเครือ แถมคุณยังจะไม่พูดอะไรให้คนชมได้ยินอีก (ตบมืออีกครั้ง) ทุกคนฟังทางนี้ เราจะเริ่มกันแล้ว!

ผู้บอกบท

ขอโทษครับ ผู้กำกับ ผมขออนุญาตเอาฝ่าครอบมาบังหัวได้ไหมครับ ลมค่อนข้างแรง

ผู้กำกับการแสดง

ได้ ได้ เอามาบังเลย